

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 237/2019-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2019 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a bol za to odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov s podmieneným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu 16 mesiacov.

3. Podľa názoru sťažovateľa označeným rozhodnutím okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, a to tým, že bolo vydané na základe nesprávne zisteného skutkového stavu v predmetnej trestnej veci, ako aj tým, že celé trestné stíhanie jeho osoby bolo vykonštruované.

4. Prevažnú časť argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti tvorilo veľmi obsírne (v rozsahu 11 strán) opísanie skutkových okolností, ktoré mali svedčiť o nesprávnosti tzv. skutkovej vety rozhodnutia, ako aj označenie skutočného páchatelia trestnej činnosti.

5. Sťažovateľ predovšetkým nesúhlasí „so skutkom tak ako je opísaný vo výrokovej časti“ napadnutého rozhodnutia a zdôraznil, že ku skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, sa „nikdy nepriznal, lebo... nič také nevykonal ako je napísané v obžalobe“.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie takto nálezhom rozhodol:

«I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru porušené boli. Rozsudok Okresného súdu zo dňa 19. 2. 2019 pod sp. zn. 6 T/127/2017-810, IČS: 5817010285 ústavný súd zrušuje podľa čl. 127 ods. 2 Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie v zmysle § 133 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. (správne má byť

„č. 314/2018 Z. z.“, pozn.) *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*

II. Ústavný súd v súlade s § 133 a v súlade s čl. 127 ods. 2 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky ruší rozhodnutie Okresného súdu Námestovo vydaného dňa 19. 2. 2019 pod sp. zn. 6 T/127/2017-810, IČS: 5817010285 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.»

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1. marca 2019 (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Predmetom sťažnosti, tak ako ho vymedzil sťažovateľ, je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

14. Porušenie citovaných článkov ústavy a dohovoru sťažovateľ teda namietal iba v súvislosti s rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019.

15. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že v čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať ústavnou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva

alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zisťoval, či ochranu tým právam, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia základných práv.

17. Podľa § 306 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

18. Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka...

19. Podľa § 307 ods. 2 Trestného poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť... aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

20. Podľa § 311 ods. 1 Trestného poriadku v písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

21. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

22. Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

23. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku (t. j. procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo) jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii proti prvostupňovému meritórnemu rozhodnutiu, ale aj proti postupu okresného súdu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, riadny opravný prostriedok, ktorým sa zároveň mohol domáhať ochrany základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v jeho trestnej veci.

24. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ 29. apríla 2019 podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 6 T 127/2017-810 z 19. februára 2019 odvolanie. Vzhľadom na právomoc súdu druhého stupňa posúdiť správnosť a zákonnosť postupu prvostupňového

súdu a jeho rozhodnutia a tým poskytnúť ochranu sťažovateľovým základným právam v prípade zistenia, že došlo k ich porušeniu, je právomoc ústavného súdu preskúmať prvostupňové rozhodnutie (a postup jemu predchádzajúci) vylúčená.

25. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

26. Len pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že v zmysle citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 2 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde („Ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím... boli porušené jej základné práva a slobody.“) možno ústavnou sťažnosťou napadnúť iba právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov alebo iných orgánov verejnej moci. V prípade sťažovateľa vznikla veľká pochybnosť o tom, či ním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v čase podania ústavnej sťažnosti nadobudlo právoplatnosť, a to vzhľadom na podanie opravného prostriedku ním, ako aj jeho spoluobžalovaným. Ak vo vzťahu k jeho osobe rozsudok právoplatnosť nenadobudol, potom je ústavná sťažnosť s prihliadnutím na jej predmet neprípustná. Tento ďalší dôvod však ústavný súd pre jej odmietnutie neuplatnil, pretože zodpovedanie v tomto smere relevantnej právnej otázky závisí predovšetkým aj od rozhodnutia príslušného krajského súdu (najmä či nedôjde k zamietnutiu odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 183 ods. 1 Trestného poriadku), ku ktorému dosiaľ nedošlo, a vzhľadom na existenciu aj iného jednoznačného dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti (nedostatok právomoci) nenastala potreba vyčkat' na záver odvolacieho konania.

27. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v jej petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie), rozhodovanie

o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo (pozri čl. 127 ods. 2 ústavy).

28. S prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci ani k odstraňovaniu nedostatku zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, a to z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2019